

Skriflesing: Titus 2:11 – 3:11; 1 Korinthiërs 6:1-11

Heidelbergse Kategismus: **Sondag 26**

Teks: 1 Korinthiërs 6:11b

Sing- SAMESANG: Ps.77:8

TYDENS EREDIENS: Ps.102:1; Ps.42:4; Ps. 105:5

Christus het die waterbad van die doop ingestel. Broeder en suster, ons is in Christus gedoop. Ons doop kan nooit los van Christus staan nie. Watter voorreg om dit te mag weet, dit wat met ons gebeur het. Paulus verwys ook hierna dat ons met Christus begrawe is deur die doop in sy dood. Christus wat Self gedoop is. Toe Christus na alles uitgeroep het – *Dit is volbring*- Dit is woorde waarin Hy gedoop was. In alles wat Hy moes doen was soos 'n doop wat Hy moes deurgaen. Ons doop is teken en seël van dit wat Christus vir ons beteken, maar ook 'n versekering van dit wat God ingestel het.

Ons word op iets gewys wanneer die teken na ons kom. Daardie *iets* is God se belofte. Die belofte dat die enige offer van Christus aan die kruis jou ten goede kom. Dit wat die Kategismus hier in Sondag 26 doen is om op die man af vir elkeen te vra, nie wat dink jy van die doop of wat is jou gedagte oor die doop van ander mense nie, nee dadelik gaan dit om jou en my wat self gedoop is. Ons eie doop!

Hoe word jy in die heilige doop daarop gewys (en hoe word jy...)daarvan verseker dat die enige offer van Christus aan die kruis jou ten goede kom? Al hierdie vrae uit ons belydenis is met jou en my eie doop besig. Wie hier antwoord gee 'n persoonlike antwoord. Ek moet hier namens myself praat, ek kan nie maar somer namens almal of maar somer in die geheel antwoord nie. Dit maak dat die doop wel persoonlik is, maar daar mag ook nie individualisties daarna gekyk word nie. Ons is in die kerk van die Here as gedooptes, nie maar 'n klomp los individue nie. Nee, ons is in gemeenskap met mekaar, daarom 'n gemeenskap van heiliges. Daarom is jou doop persoonlik in hierdie gemeenskap met die heiliges wat nie buite die organiese gemeenskap van gelowiges kan staan nie. Die doop is ingestel vir die gelowiges in hulle geslagte. Ons aanvaar dat die kategismus met gelowiges praat. Dit is alleen die Heilige Gees wat ook deur hierdie sakrament die geloof in ons harte kan versterk.

Die Here weet hoe stompsinnig en swak ons in onself is. Daarom buig die Here eintlik na ons toe neer om in sy Vaderlike goedheid ons in ons swakheid te help., Saam met die prediking van die Woord is die doop uit en uit teken van die Here se genade en goedheid teenoor ons. Die doop soos die Nagmaal word dan ook genademiddele genoem. Dit laat ons net nog duideliker die kruis van Jesus Christus aanskou. Dit is asof ons deur verskillende kleure vensters na die kruis van Christus kan kyk. Deur die prediking sien jy die kruis op 'n bepaalde manier, maar as jy deur die vensters van die doop na die kruis kyk dan sien jy eintlik hoe het God die doop as 'n bevel vir ons gegee, dit is 'n duidelike opdrag wat nagekom moet word- die doopbevel- *Doop hulle in die Naam van die Vader, die Seun en die Heilige Gees*- MAAR in hierdie opdrag het God ook aan ons 'n belofte gemaak. Nie dat dit alles totaal nuut na ons gekom het nie.

Die uitwendige waterbad soos wat ons ook na die doop kan verwys, is in die Ou Testament op die mense buite die Jodedom toegepas. In die sg. proseliete-doop moes 'n heiden voordat hy/sy tot die Joodse godsdiens mag oorkom moes so iemand eers van sy heidense vuilheid gewas word. Dit het die Jode in die OT simbolies met die doop uitgevoer, maar dan kom Johannes die Doper en hy sluit beslis aan by die gebruik van die proseliete-doop maar in die betekenis daarvan kom daar egter nou 'n baie groot verskil. Jode en heidene ontvang nou dieselfde doop, want dit gaan nie meer om in die Joodse godsdiens opgeneem te word nie, maar of jy werklik in God se koninkryk behoort. Wie die koninkryk van God wil beërwe ontvang nou die doop van bekering en vergifnis van sondes.

Wanneer Jesus sy dissipels twee-twee uitstuur ook met die bevel om die mense te doop, dan handel dit nog presies waaroor Johannes die Doper ook gedoop het. Vir eers het Jesus sy dissipels ingeperk dat net Jode, hulle wat in die proseliete doop uitgesluit was, dat net hulle gedoop mag word. Vir eers mag die dissipels nie na die heidene gaan nie (Mat.10:5), maar na sy hemelvaart gaan die opdrag nou na alles nasies toe. Die bekende doopbevel van Matt.28:19 is nou van toepassing. Die doop is nou 'n water-instelling, 'n water-bad vir alles mense wat in Christus glo.

Altyd nog word dit met water bedien, want dit maak nie saak hoeveel water ons van praat, of dit 'n bad vol water is, en of maar net 'n handjievul water nie, want gaan dit om die teken van wat water kan doen, nie oor die hoeveelheid water nie. In die ou tyd was die doop in seker die meeste gevalle met onderdompeling bedien, daar waar ons ook in die Grieks van die doop praat, dan noem hulle dit “baptismos” wat dan letterlik beteken om te onderdompel, om te benat, om af te was. Inderdaad skryf Paulus ook in Rom.6:4 van die simboliese onderdompeling- *Ons is saam met Hom (Christus) begrawe deur die doop in die dood, sodat net soos Christus uit die dood opgewek is deur die heerlijkheid van die Vader, ons ook so in 'n nuwe lewe kan wandel.* Tog het ons die hele Woord van God ontvang en net soos wat onderdompeling (baptismos) direk ter sprake kom, kom in die Grieks die woord vir besprinkeling ook direk ter sprake- die woord (rantismos) .

1 Pet.1:2 – *Uitverkore volgens die voorkennis van God die Vader, in die heiligmaking van die Gees, tot gehoorsaamheid en besprinkeling met die bloed van Jesus Christus.*

Al twee gebruike dui eintlik op dieselfde betekenis dat afwassing, dat ware reiniging van die liggaam kan alleen deur water geskied en die simbool van water bring ons by die kernwaarheid van die doop. Al die vrae en antwoorde in Sondag 26 het op een of ander manier betrekking rondom die afwassing van sondes. Soos water alledaags sentraal staan in ons lewe, ons kan daarsonder nie lewe nie, so skryf Paulus ook vir daardie gelowiges in Korinthe ...*maar julle het julle laat afwas, maar julle is geheilig, maar julle is geregverdig in die Naam van die Here Jesus Christus en deur die Gees van onse God.* As Paulus praat van *afwas* dan het dit ongetwyfeld betrekking op die doop. Soos wat hy ook vir die Efesiërs skryf dan sê hy in Ef.5:26- *dat Christus die gemeente gereinig het met die waterbad deur die Woord* en in Titus het ons gelees waar Paulus die doop noem *die bad van die wedergeboorte.*

Die wedergeboorte waarvan ons hier lees is 'n verduideliking en 'n versekering dat Christus ons sy belofte gee dat Hy ons in 'n lewe van heiligmaking wil inlyf. Die wedergeboorte soos heiligmaking is in die sin nie aparte gebeure nie, waar wedergeboorte wel die geloof voorafgaan, maar dit tog ook weer daaruit voortkom en ook daarop volg. Dit gaan heeldyd om twee beloftes. God verduidelik aan ons en Hy verseker ons dat die

bloed van Christus is ons regverdiging voor God en die Heilige Gees word aan ons in die lewe van heiligmaking belowe.

Met die bediening van die doop vind daar hierdie wonderlike aanskoulike onderwys plaas. Uit die sigbaar bekende beweeg dit die onsigbare in. God het aan ons water gegee as reinigingsmiddel om in hierdie lewe jou liggaam en jou klere skoon te maak, ja om die wêreldse stof op elke denkbare terrein te bestry, daarvoor het ons water ontvang. Water weet wat dit is om teen stof te stry. In die doop kom die belofte na ons dat in die lewe van die siel vind dieselfde plaas. Sonde maak ons vuil, dit besoedel ons hele lewe, dit tas ons so aan dat dit die dood van die siel kan teweegbring. Om hierdie vuilheid van sonde, hierdie dodelike werking van sonde in die siel te stuit is daar ook 'n redmiddel, soos water die redmiddel vir jou liggaamlike buitekant is, dit was jou buitekant skoon, so was die bloed van Christus jou binnekant skoon. Let wel nie die doopwater was jou binnekant nie, net Christus deur sy bloed kan dit doen, maar die doopwater is teken en seël van Christus se bloed. Hierdie waarheid word elke keer nie net aan ons verkondig wanneer ons die doop bedien nie, maar ons ontvang in die doop 'n teken waarin ons hierdie waarheid ook kan aanskou.

Om in die diepte van die betekenis van die doop in te gaan, is om met Christus in sy dood begrawe te word. Daarom het ons reeds gewys op hoe die onderdompeling dit eintlik in 'n watergraf afbeeld, maar so seker soos wat Christus uit die graf opgestaan het, so seker kan ons wat in Christus gedoop is uit die sonde dóód opstaan en met Christus die nuwe lewe ingaan. Elke doop is eintlik 'n herinnering aan ons geestelike melaatsheid. Daardie afkeer wat ons in onself moet kry om ons reiniging en saligheid buite onself in Christus te soek. Wanneer die melaatse in die Woord van God van sy siekte genees was (gereinig was), dan was hy/sy verplig om na die priester gaan om aan hom te toon dat hy skoon is en het die priester hom/haar rein verklaar deur ook water op die melaatse te sprinkel.

Die vraag in die Kategismus wat dit presies beteken om met die bloed en Gees van Christus gewas te wees laat ons dit hier met 'n geldnoot verduidelik. 'n Twee-honderd-rand noot is opsigself net 'n stuk papier, daardie papier opsigself het nie veel waarde nie.

Dit is gewoon papier, soos wat water by die doop gewoon maar net kraanwater is, maar nou is so 'n geldnoot se waarde nie dit wat die papier werd is nie, maar die waarde lê in dit wat die geldnoot 'n teken en seël van is. Die waarde lê in wat meer is as net die papier. Dit gaan om die betekenis en die versekering dat hierdie geldnoot gee jou tweehonderd-rand as hierdie papier joune is. As die water van die doop op jou kom, dan is dit maar gewoon water maar dit wat daaragter sit is om met die bloed en Gees van Christus gewas te wees. Dit wat die bloed vir ons beteken, daardie betekenis word deur die Heilige Gees vir ons toegepas. Dit gaan altyd om die bloed en die Gees tesame. Dit is nooit die bloed alleen nie, ook nie die Gees alleen nie. Ons mag dit nie van mekaar skei nie.

Hierin kom die Kategismus by wat ons regverdigmaking en heiligmaking genoem kan word. Regverdigmaking het alles met die reg van God te make. Christus wat in ons plek aan die reg van God voldoen. Hy is ons Middelaar en Borg, Hy wat in ons plek staan, Hy reinig ons met sy bloed, dat so skoon soos wat sy lewe voor God is, so skoon kan ons lewe nou in Hom word. Sy bloed bedek ons sonde, dat ons saak voor God geregverdig kan word. Ons het deur die bloed van Christus vergewing van sondes ontvang. Soveel so dat Paulus in Rom.8 vra- *wie kan teen die kinders van God beskuldiging inbring?! Dit is God wat regverdig maak. Wie is dit wat veroordeel?*

Hierdie regverdigmaking staan saam met ons heiligmaking- Soos wat 'n liggaam kan skoon word in die water wat dit reinig, so word ons ook deur die doop vermaan en verplig tot 'n skoon lewe, tot 'n nuwe lewe van gehoorsaamheid. Dit gebeur nie alles eensklaps nie, want ons weet ons lewe lank het ons nog steeds die lewe van daaglikse bekering nodig. Om dinge hoe langer hoe meer te doen, dit is die taal van daaglikse bekering. Die besef van wat dit beteken om gedoop te wees groei in waarde. Dit spoor jou aan van krag tot krag om teen die sonde te bly stry. God gee met die doop die belofte dat Hy my nie sal los nie. Ek is sy kind wat op sy beloftes kan reken. As daardie moeilike tye kom, dae van beproewing en twyfel, hou vas aan jou doop. Vind jou troos en jou versekering dat jy werklik 'n kind van God is, jy is in sy Naam gedoop.

Die feit dat God Self die doop ingestel het, die gawe van God word nou 'n opgawe. Volgens God se wil, sy geboorte, volgens God se Woord moet daar nou gelewe word. Die Kategismus praat van **godvresend en onbesproke** lewe. Onbesproke beteken dat jy lewe dat dit vir God nie meer nodig is om jou te straf nie! In die Nederlandse teks staan daar een **Godsalich onstraffelick leven wandelen...**

Ursinus die opsteller van die Kategismus onderskei in sy verklaring sewe oogmerke waartoe die doop ons vermaan (herinner) en verplig. Dit is (1) 'n publieke getuienis (2) dit roep ons tot plig om God se Naam in alles te bely (3) dit is vir ons 'n teken van ons ingang tot en aanneming in die gemeente (4) dit is 'n kenteken waardeur die kerk van die ongelowiges en heidene geskei word (5) die doop is 'n aanduiding van die kruis wat die kerk in hierdie wêreld moet dra (6) dit is 'n aanduiding van die eenheid van die gemeente...*ons is almal ook deur een Gees gedoop tot een liggaam* (1 Kor12:13) en dan (7) Dit is ook 'n middel en aansporing om ook aan die andere wat die heil in Christus nie ken nie, die evangelie te verkondig.

Dit wat in die Ou Testament was, die proseliete-doop, hierdie gewoon menslike instelling waarin Jode hulleself nie nodig geag het om ook die doop in te gaan nie, dit word deur God omgekeer. Dit word 'n goddelike instelling vir Jode en alle volke tale en nasies dat toe Johannes die Doper die doop van God begin dan geld dit vir die Jode net soveel dat as jy die koninkryk van God wil ingaan dan moet jy eers van al jou sondes gereinig word. Jy moet gedoop word. Die Jode sou moes beseft dat in die koninkryk is ons uit onself niks beter as die heidene nie. Die doop kom nou nie meer uit die mense nie, maar uit die hemel, soos wat dit baie duidelik is toe Johannes vir Jesus gedoop het was dit 'n doop vanuit die hemel...Die doop word in die Naam van die Vader en die Seun en die Heilige Gees bedien. Waarlik God Drie-Enig Hy wat die geloof skenk, in sy Naam ontvang ons die doop. Wie glo en gedoop is sal waarlik gered word. Laat ons daarvoor nie twyfel nie, maar net so seker dat die een wat nie glo nie, al is hy/sy gedoop sal verlore gaan. Om gedoop verlore te gaan- hoe verskriklik is dit om net daaraan te dink. Dit is nie dat hulle doop 'n vergissing was nie. Die beloftes aan hulle gemaak is werklik bedoel, maar sulke mense het moedswillig God se beloftes en eise aan hulle

verwerp. Hulle wil daarmee niks te make hê nie. Dan gebeur wat ons bedoel dat iemand in sy eie doopwater kan verdrink, soos die sondvloed rondom Noag ware verdrinking van bondelinge (verbondskinders) was. Omdat gedooptes as hulle nie glo nie, op so moedswillige en openlike wyse God verwerp, is die doop nie gekanselleer nie, maar die doop is juis dan 'n teken van oordeel wat roep om God se verbondswraak. Soos wat ons by die Nagmaal 'n oordeel oor onself kan eet en drink, so kan jy ook tot jou oordeel gedoop wees as jy die God van jou doop nie in geloof en liefde aanneem en volgens sy gebooie lewe nie. In 2 Petrus lees ons van sulke mense as varke- *'n gewaste sog wat omdraai om weer in die modder te gaan rol* (2 Pet.2:22). Mense soos Esau en Demas, hulle wat die teken en die seël van die verbond ontvang het, maar hulle het hulle daarna van God afgekeer en die wêreld en vir Satan gedien.

Laat ons waarlik besef watter voorreg dit is om gedoop te wees. Daarmee saam watter groot verantwoordelikheid dit teweegbring om ons hele lewe lank aan die betekenis van ons doop te bly vashou. Die wonderlike van die verbond wat ons met God het dit wys in die eerste plek op God se werk en die grootheid van God se beloftes. Om met die bloed van Christus gewas te kon word, maar om ook met die Gees van Christus gewas te wees, dit verseker ons God het my van die sondeskuld verlos, maar ook die sondemag daarvan wil Hy my vrymaak. Christus het ons skuld betaal, maar het Hy ook aan die kruis die mag van die duiwel en van die sonde oorwin. Die Heilige Gees maak dit alles moontlik, maak dat ons deur die geloof in die beloftes van die doop in Christus ingeplant word. Hy in ons en ons in Hom. Wat meer kan ons vra? Daar is niks meer wat ons nodig het as dit wat God sy kinders belowe.

AMEN

Vrae uit Sondag 26

1. Wat beteken dit vir jou om te weet ek is gedoop?
2. Hoe kan ons Christus se woorde van – DIT IS VOLBRING- met sy doop in verband bring?
3. Kan ons uit Sondag 26 maar net sekere standpunte oor die doop formuleer en aflei of gaan dit om 'n baie meer persoonlike vraag wat hier aan die orde moet kom?
4. Is dit nodig dat die doop in die gemeente (in die gemeenskap van die heiliges) bedien moet word? Motiveer.
5. Mag die bediening van die doop sonder die bediening van die Woord plaasvind?
6. Watter doop het daar in die Ou Testament bestaan?

7. Hoe verskil daardie doop van die doop soos in die Nuwe Testament aan ons beveel?
8. Is dit verkeerd om mense in die bediening van die doop te onderdompel? Is daar enige verskil om met die doop onderdompel te word of met water besprinkel te word?
9. Wat bedoel ons as ons sê dat die doop 'n *teken* en 'n *seël* is? Waarvan is die doop 'n teken en 'n seël?
10. Hoekom word die doop met water bedien? Is die doop meer spesiaal as ek met water uit Israel (Jordaanwater) gedoop kan word?
11. Noem die sewe dinge wat Ursinus (opsteller van die Kategismus) beskryf het waaraan sy doop hom herinner (vermaan).
12. As jy gedoop is, is dit 'n waarborg dat jy waarlik sal glo?
13. Wat gebeur as gedooptes nie gelowiges is nie? Is die beloftes van die doop dan maar net uitgekanselleer?
14. Hoe lank is die betekenis van die doop op jou lewe van toepassing?

